ANUL XXXVII.—No. 122 25 bani exemplarul C P Miercuri 6 (19) Martie 1919

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU şi STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITARA IAŞI

Centrala

Despăgubirile de război

II

Intreaga lucrare a d-rului Karl Helfferich despre care am pomenit în articolul precedent, merită deosebita băgare de seamă a economiştilor şi financiarilor noştri.

Pentru problema pe care o studiem, ne vom ocupa numai de partea a treia a lucrării. (Partea I: „Poporaţie, tehnică şi organizare"; partea II-a: „Producţie, circulaţie, consum"; partea a III-a: „Venitul şi averea poporului"); aceasta din urmă fiind în legătură nemijlocită cu întrebarea dacă Germania e în stare să plătească ce se cere dela ea.

Intru stabilirea averii şi venitului poporului german, d-rul Helfferich se sluşeşte de metoda ştiinţifică, studiind rezultatele impozitelor pe venit şi pe avere, statistica depozitelor din bănci şi casele de economii, emisiunile de acţiuni şi obligaţiuni, valorile (imobile şi mobile) asigurate contra incendiului, consumaţiunea, cheltuielile publice, cercetând minuţios toate aceste elemente şi făcând, cu netăgăduită competenţă corecturile necesare.

Ar fi prea obositor pentru cititori să redăm aici socotelile făcute de autor ca să ajungă la preţuirea aproximativă a venitului şi averei Germaniei; de aceea ne vom mărgini la strictul necesar, rezultatul socotelilor.

Venitul total anual al Germaniei ar fi de 43 miliarde de mărci (circa 642 mărci de cap de locuitor).

Averea totală a poporului german ar fi de vreo 310 miliarde mărci (în mijlocie 4650 mărci de cap de locuitor).

Mijlocia anuală a creşterii averii poporului în 15 ani până la 1913 a fost de 6 până la 7 miliarde, fiind rotund de *40 miliarde în anii din urmă.*

După datele acestea, dacă Puterile Înţelegerii ar lua în stăpânire întreaga avere publică şi particulară a Germaniei, aceasta ar mai rămâne datoare peste 100 de miliarde.

Nu poate fi însă vorba de aşa ceva, cea mai mare parte a averii germane constând din pământ clădiri, căi ferate, canaluri etc.

Va trebui dar ca Statul german să se constitue datornic către Puterile Înţelegerii cu suma ce se va fixa pentru despăgubiri şi să plătească ţreptat anuităţile de amortisment şi dobânzi până la completa lichidare.

Problema se reduce deci la a şti cât poate plăti Germania anual; normativ în privinţa aceasta ar fi sporul anual al averii naţionale germane, care după cum arată d-rul Helfferich era de 10 miliarde în ultimii ani dinaintea războiului — ceea ce ar da un period de vreo 40 de ani pentru lichidare. Punând la socoteală valoarea flotei militare şi a coloniilor germane, cari vor fi luate de Înţelegere, periodul s'ar reduce considerabil.

Cele dintâi despăgubite ar urma să fie ţările al căror pământ a fost încălcat de oştile Puterilor Centrale, de oarece ele vor avea să cheltuiască mult pentru refacere.

Germania va putea suporta o asemenea sarcină fără prea mari suferinţi. Despre aceasta ne asigură desvoltarea ei în cei din urmă 25 de ani, care a fost mai repede şi mai mare decât a oricărei alte ţări din lumea toată.

Dovadă creşterea venitului naţional dela 23—25 miliarde în 1895 la 43 miliarde în 1913.

Dovadă creşterea averii naţionale germane dela 200 miliarde la peste 300 miliarde, în acelaşi interval.

Un popor cu asemenea putere de muncă şi cu atâta pricepere de organizare, e în stare să facă faţă noilor sarcini, cu atât mai lesne cu cât nu va avea cheltuielile enorme de până acum pentru armată şi flotă.

Atâta doară, că d'aci în patruzeci de ani Germania nu va mai putea progresa aşa de repede cum a făcut-o dela 1880 încoa, punând în pericol echilibrul lumii întregi.

Pasul mai măsurat al evoluţiunii sale va fi spre folosul tuturor popoarelor *şi însuşi al poporului german*, în sânul căruia, mai ales în ultimul deceniu, începuseră a se ivi semne ce îngrijorau serios pe cei mai autorizaţi sociologi germani.

Societatea arhitecţilor români

- Adunarea extra-ordinară -

In adunarea de la 3 Martie, s'au studiat toate chestiunile ce interesează desvoltarea firească a profesiunei de arhitect. Ei cer mai mult ca oricând ca această profesiune să nu mai depindă sub nici o formă de alte profesiuni.

Cer să fie organizaţi într'un corp aparte şi să se ia toate măsurile necesare pentru desvoltarea profesiunei de arhitect.

In cadrul acestor principii, vor urmări în toate împrejurările aducerea la îndeplinire a următoarelor puncte:

1. Ingrădirea profesiei de arhitect: „Nimeni nu va putea profesa arhitectura fără să fi obţinut o diplomă de la o şcoală specială de arhitecţură, fie din ţară, fie din străinătate, echivalată de Stat".

2. Organizarea unui corp de arhitecţi pentru serviciile Statului, judeţelor, comunelor şi instituţiunilor pendinte.

3. Crearea unui consiliu superior de arhitectură.

4. Regulamentarea condiţiilor de aprobare a proiectelor de clădiri la comunele urbane.

5. Regulamentarea concursurilor publice pentru proiecte de clădiri de orice gen.

6. Suprimarea planurilor tip pentru lucrările mai importante.

7. Lucrările de arhitectură —de orice fel—să nu mai fie încredinţate arhitecţilor în afară de graniţele ţărei.

8. Regulamentarea şi unificarea tuturor serviciilor de arhitectură la Stat, judeţ, comună şi instituţiile pendinte de ele.

9. Expertizele în materie de clădiri să fie făcute numai de arhitecţi.

10. Reformele necesare învăţământului arhitecturei, completarea acestui învăţământ prin şcoli inferioare, şcoli de constructori şi conductori, etc., să fie întocmite de comisiuni speciale alese din corpul arhitecţilor.

Reluarea navigaţiei pe Dunăre

Paris, 4. — Navigaţia pe Dunăre se va relua peste câteva zile. Tratativele ţinute la Belgrad în a doua jumătate a lunei Ianuarie s'au terminat prin semnarea unei convenţiuni. Lucrările au şi început pentru ca reluarea navigaţiei să se facă cât mai curând.

Baza acestei convenţiuni este tratatul de armistiţiu cu Austria şi Ungaria, cari sunt obligate să pue la dispoziţia Antantei toate mijloacele de transport.

MEDICII şi marea mortalitate a copiilor

Asociaţiunea Generală a Medicilor din ţară, în urma discuţiunilor urmate în şedinţa dela 27 Februarie, a votat următoarea

MOŢIUNE:

Mortalitatea spăimântătoare a copiilor ameninţă existenţa neamului nostru. Această mortalitate rezultă în primul loc din cauza denutriţei mamelor şi copiilor.

Asociaţia Generală a Medicilor din ţară cere ca pentru toate femeile însărcinate dela luna a cincea în sus şi cele cari alăptează, raţia de pâine să fie fixată la 1.000 de grame zilnic.

Asociaţia protestează energic contra suprimărei pâinei copiilor sub patru ani.

Cere să se dea raţia de 350 gr. tuturor copiilor, afară de sugaci.

Dacă stocurile existente de făină nu sunt suficiente, Asociaţia *crede că ar fi util să se reducă raţia de 1.000 gr.zilnic alocată acţualmente unei categorii de persoane cu ocupaţii sedentare şi cari din punct de vedere fiziologic nu au nevoe de acest supliment de hrană.*

Asociaţia a delegat în acest scop pe d-nii d-ri Mirinescu, Ion Jianu şi Iacobovici care vor cere audienţă d-lui ministru al aprovizionărei pentru expunerea chestiunei.

Naţionalizarea justiţiei la Cluj

La Cluj justiţia a fost luată în primire de autorităţile româneşti. Preşedintele tribunalului, d-l dr. Nistor, a invitat pe funcţionari să depue jurământul. Aceştia au refuzat însă, părăsind tribunalul.

A fost luată în primire şi tipografia din Cluj.

CONGRESUL PACII

REVENDICARILE TERITORIALE ALE ROMANIEI

Paris, 4. — *Duminică s'a întrunit numai comisiunea însărcinată cu revendicările României.*

LEGIFERAREA INTERNAŢIONALA A MUNCII

Lyon, 4. — *Comisiune conferinţei păcei însărcinată cu legislaţia internaţională a muncei, a hotărît principiul constituirei unei conferinţe internaţionale cu misiunea de a întocmi convenţiunile diferitelor chestiuni ale muncei, fixând ordinea de zi a primei Conferinţe care se va întruni în curând.*

S'a decis ca prima chestiune înscrisă la ordinea zilei să fie aplicaţia zilei de 8 ore. Reprezentanţii francezi, ca şi aceia ai celorlalte ţări au hotărît să consulte în această privinţă pe patroni şi lucrători în care scop comisiunea franceză s'a întrunit având în sânul ei 12 delegaţi ai patronilor şi 12 lucrători. Comisiunea, astfel constituită, a luat cunoştinţă de ordinea de zi şi a luat în desbatere chestiunea zilei de 8 ore.

Discuţiunea va urma în şedinţa de Vineri.

REPARTIŢIA FORŢELOR ALIATE IN TURCIA

Karnarvon, 4. — *Intreaga operă preparatorie a Congresului de pace a fost mai mult sau mai puţin completată, în timpul absenţei preşedintelui Wilson, astfel că deciziunile pot fi luate acum în grabă şi peste două sau trei săptămâni aliaţii vor putea prezenta Germaniei condiţiile păcei preliminare.*

Generalul Allenby este aşteptat în Paris săptămâna viitoare şi pare că nu se va lua nici o deciziune cu privire la repartiţia forţelor aliate în Turcia, până nu va fi ascultat şi el.

GRANIŢELE POLONIEI

Lyon, 4. (Transocean). — Deşi comitetul de zece s'a întrunit de formă ieri, n'a putut lucra, trebuind să-şi iniţieze mai întâi pe Wilson în privinţa amănuntelor hotărîrilor luate.

D'asemenea Lloyd George trebue să se ducă la Londra, ca să stabilească o înţelegere cu partidul Muncii, dar se speră că se va întoarce curând.

Nu s'au luat hotărîri definitive cu privire la graniţa Poloniei în spre Silezia, până nu se vor face noui cercetări.

ROMANIA IN COMISIUNEA AERONAUTICA

Paris, 4. — Consiliul de zece a decis ca şi România Belgia, Brazilia, Grecia, Cuba, Serbia şi Portugalia să fie reprezentate în comisiunea aeronautică internaţională, a lăturea de marile Puteri.

LIGA NAŢIUNILOR ŞI TRATATUL DE PACE

Lyon, 3. — (Transocean). — *Centenarul militarismului prusian se încheie cu dorinţa lui Wilson ca Liga Naţiunilor să formeze o parte a tratatului de pace.*

Tardieu a stăruit, în toate ocaziile, ca pactul Ligii Naţiunilor să fie socotit ca o operă a tratatului de pace.

Numai un tratat de pace semnat de toate Puterile, inclusiv Germania, va fi un tratat real cuprinzând şi Liga Naţiunilor.

CHESTIUNEA RESPONSABILITAŢILOR IN CONFERINŢA PACII

Lyon 4. — Comisiunea responsabilităţilor s'a întrunit Miercuri, Joi şi Vineri pentru a examina rapoartele celor 3 subcomisiuni instituite de ea; 2 rapoarte a două comisiuni au fost aprobate. Prima subcomisiune s'a ocupat cu faptele criminale însuşindu-şi documentele cele mai caracteristice privitoare la răspunderile războiului şi un număr mare de fapte precise cari constituesc violarea legilor războiului. A doua sub-comisiune cercetând responsabilitatea încălcărei neutralităţei Belgiei şi Luxemburgului a hotărît creiarea unui organ special pentru pedepsirea autorilor acestor fapte.

A treia sub-comisiune s'a ocupat de violarea legilor războiului. Ea cere formarea unui tribunal în care să fie reprezentanţii diferitelor puteri — care să nu ţie seamă de vre-o consideraţiune de rang.

Comisiunea examinează acum şi acest raport.

STATUTUL MILITAR AL GERMANIEI

Paris, 4. — *Consiliul de zece va primi Luni rapoartele şi concluziunile comisiunilor teritoriale cari sunt gata cu lucrările. De asemenea va studia proectul viitorului statut militar al Germaniei.*

CONSFATUIREA DELA MINISTERUL de INDUSTRIE şi COMERŢ

- Alegerea a doi membri în serv. de control al valutei -

Duminică 3 Martie, la ministerul de industrie şi comerţ au fost convocaţi toţi preşedinţii Camerilor de comerţ din ţară, în vederea alegerei a doi membrii în consiliul financiar al serviciului de control al valutei. Cu această ocazie, d. dr. I. Angelescu, directorul general al comerţului a făcut o expunere amănunţită a situaţiei momentane.

Serviciul valutei, spune d-sa, e chemat să contribue la evitarea unui dezastru financiar.

Acest serviciu va mânui rezervele de devize în loc de rezerve de aur pentru plăţile statului în străinătate sau pentru ridicarea valutei naţionale.

Azi serviciul de control al valutei trebue să arate comerţului mijloacele de plată a mărfei importate.

Ţara noastră a importat şi în vreme normală cantităţi enorme de marfă cari se cifrau la 600 miliaone lei; era însă exportul care echilibra acest schimb.

Faţă însă de deprecierea leului pe pieţele din străinătate faţă de ridicarea preţurilor mărfurilor pe aceleaşi pieţe cum şi faţă de preţurile ce ni se impun nouă suma aceasta de 600 miliaone ar echivala cu cel puţin 6 miliarde.

Dacă am acoperi nevoile ce le avem ne-ar trebui 8—10 miliarde.

Cu ce vom plăti?

Singura materie de export posibilă acum pentru ţara noastră este petrolul. Dacă nu-i putem da extinderea necesară, aceasta o datorim insuficienţii mijloacelor de trasport precum şi faptului că ţările apusene de la care importăm tot ce ne trebuesc, n'au nevoe absolută de petrol, ele aprovizionându-se mai uşor de aiurea.

Leul e foarte depreciat. Plătim azi francul cu 2.50—2.80 lei şi dacă nu vom lua măsuri curând şi vom plăti cu 3—5 lei.

In viaţa financiară se remarcă distinct un fenomen: Băncile îşi îndreaptă activitatea lor spre afaceri de schimb şi mărfuri. Ele iau parte direct la câştigul rezultat din diferenţa de preţuri de pieţele străine.

Statul trebue să ia măsuri pentru a împiedica deprecierea mai departe a valutei.

Aceste măsuri se rezumă cu controlul importului şi mânuirea valutei.

Prin alegerea a doi reprezentanţi ai comercianţilor în consiliul financiar al serviciului de control al valutei, instituţia va începe să funcţioneze realmente.

D. Zanne, preşedintele Camerei de comerţ din Bucureşti, declară că şi Camera de comerţ înţelege ca importul să fie controlat şi la nevoe mărginit în vederea menţinerei valutei.

D. Borş preşedintele Camerei de comerţ din Tulcea, arată situaţia critică a comercianţilor din Dobrogea.

*

Procedându-se la alegere, d-nii Zanne, preşedintele Camerei de comerţ din Bucureşti şi D. Bragadiru, membru al aceleiaşi Camere sunt aleşi în consiliul financiar al serviciului de control al valutei.

Complot bolşevic în Basarabia

Iaşi, 4 Martie.

Am anunţat că la Tighina (Basarabia) au fost arestate 8 persoane, în majoritate ruşi, iar alţii bulgari, dovediţi că au complotat contra statului nostru.

Cercetările ulterioare au dovedit că ei aveau legături cu bolşevicii de peste Nistru şi că au primit însemnate sume de bani cu scopul de a agita pe teritoriul nostru.

Curtea marţială a corp. V de armată ancheteazâ.

Telegrame din Străinătate

VINDEREA CANALULUI KIEL

Lyon, 3. — (Transocean). — *Colonelul House a propus înfiinţarea unei întreprinderi internaţionale care să vândă canalul Kiel, iar preţul vânzărei să servească pentru despăgubiri de război.*

APROVIZIONAREA GERMANIEI

— Semnarea tratatului —

Nauen, 4.—Tratatul pentru aprovizionarea Germaniei cu alimente şi a punerei la dispoziţie a flotei comerciale germane, a fost semnat Sâmbătă la Bruxelles, după tratative de două zile. Germania va primi alimente în cantitate de 270 mii tone imediat. Germania mai are dreptul să cumpere lunar până la 70000 mii tone grăsime şi 100000 mii tone cereale pentru pâine sau echivalentul lor în alte alimente, să le importe şi anume nu numai din America şi ţările Antantei dar şi din statele neutrale. Importul peştelui din apele europene şi importul legumelor nu va intra în această socoteală. Aprovizionarea regiunilor de pe ţărmul drept al Rinului se va efectua în acelaş timp ca şi pe ţărmul drept.

Guvernul german va mai permite transportul prin Germania pentru Ceho-Slovacia şi Austria.

Spre a face posibilă procurarea de alimente guvernele asociate vor facilita comunicaţia Germaniei cu străinătatea.

La Rotterdam o comisiune permanentă va regula chestiunile comerciale precum şi alte chestiuni cari ar rezulta din tratatul încheiat. Mărfurile importate în Germania trebuesc plătite în numerar.

Deciziunile privitoare la comunicaţia cu ţările neutre cu deosebire exporturile şi relaţiunile financiare vor primi diferite clauze.

Guvernul german s'a declarat în cele din urmă gata de a depune în Bruxelles, un depozit de 11 miliărde pfunzi sterlingi în aur pentru ca vînzarea alimentelor să poată începe imediat.

GRECIA A RECUNOSCUT STATUL POLON

Lyon, 4. — Din Varşovia: Guvernul grec, printr'o telegramă trimisă d-lui M. Paderewski, recunoaşte constituirea Poloniei în Stat independent.

PLECAREA TRUPELOR ENGLEZE DIN FRANŢA

Se comunică cum că opt diviziî ale forţelor expediţionare engleze în Franţa au primit ordin de a se întoarce în patrie. Generalul Heneker, într'un ordin de zi special, a lăudat alitudinea acestor diviziuni în cursul războiului.

ELVEŢIA RECUNOAŞTE STATUL POLON

Berna, 4. — Insărcinatul de afaceri polon în Suedia d. August de Zalecki a fost primit de d. Colonier, şeful departamentului politic, care i-a notificat recunoaşterea statului polon de către guvernul federal.

BOLŞEVICII BATUŢI DE LETONI

Paris, 4. — Se anunţă din Stockholm că trupele letone au capturat le la bolşevici, la Frauenburg, o mare cantitate de materiaj de război şi mai multe mitraliere. Bolşevicii se retrag în direcţia Mitau.

Ştiri din Bucovina

D-l Ath. Pridie a fost însărcinat provizoriu cu gerarea secretariatului de justiţie în locul d-lui dr. Vasiliu Bodnărescu, demisionat din motive de sănătate.

*

Eri au apărut în *Monitorul Bucovinei* ordonanţe privitoare la sporirea salariilor învăţătorilor.

*

O decizie a secretarului departamentului de instrucţiune publică ordonă în clasele secundare înlocuirea geografiei şi istoriei fostei monarhiei austro-ungare prin geografie şi istoria României Mari.

*

Ştirea dată de uele ziare din Bucureşti cum că d. Grigorovici Gh., şeful partidului socialist din Bucovina, ar trata fuziunea tuturor grupărilor socialist într'un singur partid este inexactă.

DELA CURTEA MARTIALA

Procesul ziariştilor

ZIUA IX-a

Şedinţa de dimineaţă

Pledoaria d-lui Cancicov

Şedinţa se deschide la orele 9 dim., sub preşedinţia d-lui colonel Călinescu.

D. avocat CANCICOV, având cuvântul în apărarea mai ales a d-lui Dem. Theodorescu, spune că s'a făcut o mare nedreptate prin trimiterea în judecată a ziariştilor aflaţi pe banca acuzărei. Nedrept, pentru că dacă fapta imputată lor este o crimă, atunci cei cari au făcut mai mult decât dînşii de ce sunt lăsaţi la o parte? Iar dintre gazetarii arestaţi în primul moment s'a făcut o selecţiune arbitrară pentru trimiterea în judecată. In fine ordonanţa definitivă este lipsită de orice temei din punct de vedere juridic. Rău s'a pus în sarcina acuzaţilor art. 68 din codul penal, căci nici unul din faptele arătate ca săvârşite de acuzaţi, nu sunt cuprinse în crimele prevăzute de acel articol. Căci nu au atacat decât fostul guvern şi consecvenţi convingerilor anterioare, trăgeau la răspundere pe d. Brătianu pentru dezastrul ţărei şi pe generalul Iliescu, pentru cel dela Turtucaia. Tot astfel nu are ce căuta art. 69 din codul penal, de oarece articolul vorbeşte de corespondenţa scrisă, întreţinută cu duşmanul privitoare la chestiunile militare, despre care nu se poate pomeni în cazul de faţă.

Dacă d. Corbescu venit de la Iaşi, cu furie contra acelora cari îl atacaseră şi îl băgaseră în puşcărie, a dat naştere acestei nedreptăţi, indicând spre arestare pe acei gazetari cari îl atacaseră, — aceasta, spre siguranţa armatelor aliate, pe lângă care d-sa era trimes comisar general.

D. Cancicov vorbeşte de imprejurările în cari a apărut Gazeta Bucureştilor, arătând-o ca născută din necesitatea de a se linişti populaţia şi a servi grupul politic care obţinuse permisiunea apariţiei acestui jurnal pentru propoveduirea mai departe a convingerilor lor politice profesate timp de 42 de ani, adică alături de puterile centrale. Nu găseşte altă explicaţie faptului că au fost trimeşi înaintea judecăţii numai acei cari au scris la Gazeta Bucureştilor, o găseşte în ideia comisarului regal că toţi gazetarii au complotat, s'au înţeles să ajute pe duşman prin acel ziar. Căci altfel de ce nu se ocupă acuzarea ce anume a scris fiecare şi dacă unii au scris înaintea ocupaţiei iar alţii numai după încheierea păcei. S'ar părea că delictul stă în aceia că numiţii au păşit pragul Gazetei Bucureştilor! Este netemeinic, neserios şi nedrept.

Ideia de comoplot nu a mai fost susţinută de acuzare, invocându-se însă că au scris din ordinul duşmanului. In primul rând nu se face această dovadă, şi cei cari au colaborat la Gazeta Bucureştilor au socotit-o românească; în al doilea rând faptul de a scri după ordinul duşmanului nu este arătat ca o crimă de nici un text de lege. Mai ales că în timpul ocupaţiei exista o ordonanţă în care se prevedea că şi munca intelectrula putea fi rechiziţionată.

O altă motivare a ordonanţei de urmărire ar fi că acuzaţii au scris lucruri plăcute duşmanului, ceeace nu ar fi faptă de bun român. Aceasta iarăşi nu este prevăzută ca o crimă sau delict de vreun text de lege şi prin urmare nu poate fi invocată în faţa instanţei de judecată. Dar dacă ar fi să se aducă pentru aceasta oamenii înaintea justiţiei, câţi nu ar fi trebuit aduşi, mici şi mari şi mai ales mari: ca foşti deputaţi, miniştrii, decani de facultăţi, cari s'au întrecut în a lăuda în Gazeta Bucureştilor şi în alte publicaţii, pe germani şi toate măsurile luate de dânşii. D. Cancicov se revoltă contra acestei nedreptăţi şi se întreabă ce exemplu se dă când cei mari cari au comis fapte mult mai grave sunt lăsaţi în pace iar cei mici sunt târâţi la Curtea marţială. D-sa citează cazul d-lui Sim, Rămniceanu, Iarca, d-ra Seculici.

Nefiind deci complot, nefiind o crimă a scrie pe placul duşmanului, rămâne o altă acuzaţiune adusă de comisarul regal, aceea că ziariştii s'au pus în slujba duşmanului, căutând să-i înlesnească ocupaţiunea. Acest fapt, chiar de ar fi adevărat, nu constituie o crimă. El nu se pedepseşte de nici un articolo din lege, iar convenţia internaţională dela Haga nu nu mai că nu-l prohibă dar îl mai şi recomandă ca o obligaţie din partea populaţiei teritoriului ocupat. Insuşi guvernul ţărei a căutat, prin măsurile luate înainte de a părăsi Capitala, să înlesnească duşmanului ocupaţia. De aceia a lăsat un girant agreat al puterilor centrale şi alte persoane de aceiaşi culoare; de aceia a renunţat la ideja de a arde morile şi depozitele de alimente şi de a ridica cu forţa pe d-nii Carp, Marghiloman şi Stere.

Că pe urmă aceî lăsaţi nu s'au purtat ca buni români, aceasta e este altă chestie şi care va forma un alt proces mare, procesul populaţiei din teritoriul ocupat. El încă nu s'a deschis. Dar şi acestei purtări d. Cancicov caută să-i dea explicaţia prin analizarea pregătirei morale a celor 4 milioane de locuitori ce aveau să suporte ocupaţia duşmană. O pregătire detestabilă dar explicabilă prin politica ce se făcuse aproape o jumătate de veac şi prin atitudinea guvernului Brătianu, care în cei doi ani de neutralitate combătuse cu înverşunare pe acei cari voiau să deştepte sentimentul naţional şi să-l scoată de sub hipnoza germanofilă a celor 48 de ani de politică tradiţională.

La orele 12 şedinţa se suspendă.

Şedinţa de după amiază

La orele 3 şi jum. d. CANCICOV reia pledoaria. Constatându-se că Dem. Theodorescu, pe care îl apără, a căzut bolnav şi nu poate asista la şedinţă, d-sa continuă apărarea şi pentru Arghezi, care se află în situaţie identică.

D-sa descrie în accente viguroase purtarea blamabilă pe care clasa suprapusă a avut-o sub ocupaţie. Serbările organizate de oameni suspuşi în cinstirea ofiţerilor superiori nemţi, unde *se petrecea de minune*, luând parte fruntaşii organizaţiunii administrative şi judiciare. Actul criminal al mitropolitului. Denunţul unei doamne contra unui ofiţer francez rămas în teritoriul ocupat şi altele cari toate erau de natură să influenţeze purtarea celor mai mici, în acelaş sens. In aşa atmosferă scriau ziariştii, sub ameninţarea acelor oameni politici, pentru cari au scris şi înainte de război şi poate şi în viitor. In rezumat, nu se putea schimba în trei luni, dela August la Noembrie, o situaţie morală creiată prin 48 de ani de politică oficială unanimă.

La asemenea lumină privite faptele ziariştilor, se vede că ei nu trebuiau aduşi ca singurii vinovaţi şi este ridicol să li se pună în sarcină articole de lege cari prevăd pedeapsa cu moarte.

D. Cancicov vorbeşte şi despre articolele încriminate, făcând să reiasă că de şi comisarul regal alesese de sigur pe cele mai defavorabile celor doi acuzaţi, rezultă nimic, dar absolut nimic ca insultă la adresa armatei, ci numai la adresa guvernanţilor.

Eliminând deci orice intenţie criminală, d. Cancicov evocă tabloul celor ce se petrec în Bulgaria şi cari s'ar fi putut petrece şi la noi; dacă lucrurile ar fi eşit altfel, cei de pe banca acuzării erau eroii, iar cei cari s'au jertfit în lupte erau taxaţi de criminali.

Eliminând deci orice idee de intenţie criminală din partea acuzaţilor, d. Cancicov mai combate ultima acuzaţie, referitoare la aruncarea pe front a Gazetei; d-sa arată că ziariştii nu aveau de unde şti acest fapt, de cari ei nu pot fi făcuţi răspunzători.

Pledoaria d-lui Radu Rosetti

D-sa spune că vine în acest proces în întreita calitate de avocat, literat şi ziarist, spre a apăra 20 de distinţi profesionişti de aceste trei categorii. Şi nedreptatea ce se face cu aducerea înaintea Curţii Marţiale a acestora este aşa de mare, în cât numai aşa se explică faptul că pe banca apărării se găsesc naţionalişti ca d. Cancicov, care a suferit atâta de la nemţi, foşti comisari regali şi d-sa care a scris la ziarul cartierului general „România" şi care a fost atacat în „Scena" şi „Gazeta Bucureştilor.

Această unanimitate de voinţe în principiu, rezidă în convingerea tuturor că acuzaţii nu sunt vinovaţi de crimele ce li se impută şi pentru a împiedica un atentat la libertatea presei.

D. Rosetti recunoaşte că a avut dreptate comisarul regal zicând că o dată intrată ţara în război orice reprimare de păreri trebuia să înceteze. Aceasta din punct de vedere al moralei superioare. Dar care este textul de lege care împiedică exprimarea părerilor? Un fapt poate fi oricât de reprobabil din punct de vedere al moralei, dacă nu este prevăzut în lege ca infracţiune, nu poate fi pedepsit, — a se vedea art. 10 cod penal. Aşa că de la început toată acuzaţia nu poate sta în picioare.

D. Rosetti analizează apoi în a-

Regina României la Academia de Bele-Arte a Franţei

— Omagiul prezidentului Girault —

In ziua când M. S. Regina Maria a vizitat Academia de Bele-Arte din Paris, prezidentul Girault a rostit următoarea alocuţiune:

Doamnă,

In numele confraţilor dela Academia de Bele-Arte, exprim Majestăţii Voastre respectuoasa noastră recunoştinţă pentru onoarea ce binevoeşte să ne facă venind să ia loc printre noi. Este pentru instituţia noastră o zi de sărbătoare, este pentru întreaga Academie a Franţei un eveniment fără precedent, care va însemna în analele ei: nici o femeie până azi printre atâtea celebrităţi, n'a păşit pragul acestei săli ca să ia loc la şedinţă.

Alegerea dela 19 Ianuarie 1918 a întrunit unanimitatea voturilor.

Gustul M. Voastre pentru literatură şi artele frumoase, ocrotirea statornică ce aţi acordat artiştilor, primirea ce confraţii noştri francezi au găsit sub egida sa la Curtea României, partea ce li s'a păstrat în ridicarea sau restaurarea monumentelor, au captivat atenţiunea instituţiei noastre.

Atracţiunea ce M. Voastră are pentru arte nu s'a oprit la încurajare. In pagini vrednice de cei mai buni maeştri, ea a dat delicate interpretări ale naturei, a ilustrat delicios, în genul maeştrilor cari lucrau chenare în evul mediu, Evanghelia reginei Elisabeta.

M. Voastră veghează personal la restaurarea credincioasă a clădirilor române. La palatul Cotroceni totul a fost conceput şi rânduit prin grija sa: arhitecturile, decoraţiunile, mobilele, şi până în cele mai mici amănunte.

La citirea paginilor atât de pline de emoţiune ale lucrării „Mon Pays", fiecare din noi a simţit dorinţa d'a cunoaşte ţara românească, cerul ei, orizonturile ei, obiceiurile ei, poeticele sale frumuseţi solitare.

In timpul anilor teribili, M. Voastră n'a părăsit cultul literaturei şi artelor decât ca să se ducă să s'aşeze la căpătâiul răniţilor şi bunătatea sa a ştiut să facă minuni.

Tot aşa, pe când lupta era în toi şi tunul bubuia la porţile Parisului, am avut cea mai delicată satisfacţiune, primind pe M. Voastră în instituţia noastră.

Acea zi de alegere a fost pentru noi o zi radioasă în care am vrut să arătăm cât de simţitori eram la nenorocirile patriei române, şi ce preţ puneam pe legăturile indisolubile cari unesc scumpele noastre ţări.

La fel cu sodatul acela căruia augusta Voastră persoană îi dedea ajutor pe patul de durere, Vă urăm, Doamnă, să vă ţie Dumnezeu iar regatul vostru să se întâlnească într'o zi peste toţi românii".

El se întinde, Doamnă, şi peste noi Francezii, peste inimele tuturor acelora cari au fericirea să se apropie de voi, să admire pe M. Voastră.

Uraganul din Capitală

Case desvelite şi prăbuşite. — Numeroşi răniţi

Uraganul ce s'a deslănţuit Duminică noaptea asupra Capitalei şi a ţinut şi eri toată ziua a produs mari stricăciuni.

A desvelit numeroase case şi a dărâmat împrejmuirile, cauzând pagube însemnate.

In str. Viitorului 187, a desvelit întregul acoperiş al acestui imobil, pe care l'a aruncat de-asupra casei de alături, distrugându-o cu desăvârşire.

Petre Ştefănescu şi soţia sa Elena, cari locuiau în această casă, au fost scoşi de sub dărâmături grav răniţi.

La arena „Amicii Orbilor" din strada Academiei acoperişul scenei şi scândurile ce împrejmuiau locul au fost aruncate în stradă.

Din toate părţile Capitalei ni se anunţă că uraganul a desvelit case şi a scos copacii din rădăcini.

Deasemenea se semnalează numeroase răniri provenite pe urma prăbuşirei unor case vechi din mahalale.

Naţionalizarea justiţiei la Cluj

La Cluj justiţia a fost luată în primire de autorităţile româneşti. Preşedintele tribunalului, d-l dr. Nistor, a invitat pe funcţionari să depue jurământul. Aceştia au refuzat însă, părăsind tribunalul.

A fost luată în primire şi tipografia din Cluj.

MEDICII şi marea mortalitate a copiilor

Asociaţiunea Generală a Medicilor din ţară, în urma discuţiunilor urmate în şedinţa dela 27 Februarie, a votat următoarea

MOŢIUNE:

Mortalitatea spăimântătoare a copiilor ameninţă existenţa neamului nostru. Această mortalitate rezultă în primul loc din cauza denutriţei mamelor şi copiilor.

Asociaţia Generală a Medicilor din ţară cere ca pentru toate femeile însărcinate dela luna a cincea în sus şi cele cari alăptează, raţia de pâine să fie fixată la 1.000 de grame zilnic.

Asociaţia protestează energic contra suprimărei pâinei copiilor sub patru ani.

Cere să se dea raţia de 350 gr. tuturor copiilor, afară de sugaci.

Dacă stocurile existente de făină nu sunt suficiente, Asociaţia *crede că ar fi util să se reducă raţia de 1.000 gr.zilnic alocată acţualmente unei categorii de persoane cu ocupaţii sedentare şi cari din punct de vedere fiziologic nu au nevoe de acest supliment de hrană.*

Asociaţia a delegat în acest scop pe d-nii d-ri Mirinescu, Ion Jianu şi Iacobovici care vor cere audienţă d-lui ministru al aprovizionărei pentru expunerea chestiunei.

Naţionalizarea justiţiei la Cluj

La Cluj justiţia a fost luată în primire de autorităţile româneşti. Preşedintele tribunalului, d-l dr. Nistor, a invitat pe funcţionari să depue jurământul. Aceştia au refuzat însă, părăsind tribunalul.

A fost luată în primire şi tipografia din Cluj.